

1

מקום להידוק
דפי השאלון

75282

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדייקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 075282 עברית חינוך חרדי	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن ומلاءمات <table border="1" data-bbox="759 1464 1305 1766"> <tr> <td>שנה السنة</td> <td>חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td>מועד מועד</td> <td></td> </tr> <tr> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقاً لها بدقّة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدّي إلى عواقب مختلفة وحتىّ إلى إلغاء الامتحان . أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتيّ فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا " موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدّي إلى إلغاء الامتحان . بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التّقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التّأكد بأنّ تفاصيلكم الشّخصيّة مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التّفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدّفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النّجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 75282

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר בחינוך החרדי

הוראות

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון: הבנת הנקרא – 60 נקודות
פרק שני: הבעה בכתב – 40 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מס' 75282

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות שאחריהם.

מאמר א

אוזר ישראל בגבורה

מאת הרב משה רייס*

פסקה א חז"ל מעלים על נס את שומרי השביעית: "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאָכְיוֹ גִבְרֵי כַח עֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעֵי בְּקוֹל דְּבָרוֹ" (תהילים קג, כ). ר' יצחק נפחא אומר: אלו שומרי שביעית. ולמה נקרא שמם גיבורי כוח? רואה ששדהו מופקרת, ואילנותיו מופקרים... וכובש את יצרו ואינו מדבר" (מדרש תנחומא, ויקרא א).

פסקה ב לפי דברי חז"ל הללו, גבורה הראויה לשמה היא גבורת הנפש, כלומר גבורתו של מי שמושל ביצרו. ואילו מי שניחן בגבורה פיזית בלבד, אינו זכאי לשאת את התואר "גיבור". הנחה זו מבוססת על הנאמר במסכת אבות (ד, א): "איזהו גיבור? הכובש את יצרו".

פסקה ג מדוע גורסים חז"ל שרק הכובש את יצרו ייחשב גיבור, ולא מי שניחן בשרירים מפותחים ומסוגל לגבור בקלות על יריבים? התשובה הפשוטה היא שמבין כל האויבים שיש לאדם, יצרו הוא החזק והמסוכן ביותר. הגבורה שנדרש לה האדם כדי להתמודד עם שליט חזק כמו היצר, ולהתגבר על עוצמתו – גדולה פי כמה מכל גבורה פיזית.

פסקה ד הסבר עמוק יותר לעניין זה מצאנו בדברי המהר"ל מפראג ("דרך חיים" למסכת אבות, שם). המהר"ל מסביר שעל פי המשנה, המעלות האמיתיות של האדם הן רק אלה הנובעות מתוך עצמיותו ופנימיותו, ולא אלה ה"נדבקות" אליו מבחוץ. לפיכך גבורה המתרכזת בהתמודדות פיזית עם יריבים, אינה ראויה להיקרא גבורה אמיתית מכיוון שהיא אינה תכונה נפשית פנימית הטבועה באדם. מי שמסוגל להכריע כמה וכמה אנשים – עשוי להיחשב גיבור חיל, אולם ברור שגבורה זו היא יחסית, שהרי אם יקומו עליו אנשים אחרים, גיבורים ממנו, הם יגברו עליו. גבורה מוחלטת מצויה רק אצל מי שניחן בגבורה נפשית פנימית, וזהו הכובש את יצרו ומכניעו.

פסקה ה גבורה פנימית מתבטאת בעמידה איתנה על עקרונות. כאשר אדם נחוש בדעתו לעשות את המוטל עליו, ולמרות כל הקשיים והמכשולים בדרך לביצוע המשימה הוא אינו מתייאש ואינו נרתע מלבצע את משימתו – זוהי גבורה. מידת הגבורה מחייבת שגם במצבים קשים, וגם כאשר נראה שהכול אבוד, יש למצות את כל הכוחות ולהתרכז במשימה, ואז מתברר שגם מה שנראה בלתי אפשרי – מצליח ויוצא אל הפועל.

פסקה ו אפשר לראות למשל איזו גבורת נפש נדרשת מאדם כדי שלא להיכשל באיסור שקר או באונאת ממון. כמובן, איש אינו רוצה לעבור על איסור גנבה או כחש, אולם היצר הרע אינו מרפה, והוא משכנע את האדם שאפשר "להורות היתר" במקרים שונים, ועדיין להיחשב (בעיני עצמו, לפחות) אדם ישר. דווקא כאן נדרשת גבורה פנימית: להימנע מן הפיתוי ולהיות נכון לשאת בכל נזק ולשלם כל מחיר, ובלבד שלא להיכשל באיסור.

* מעובד על פי הרב רייס, מ'. בנין עדי עד, עמ' 227-235.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מס' 75282

פסקה ז הגבורה הנפשית עשויה להתבטא פעמים רבות בהימנעות פסיבית, ב"שב ואל תעשה".

לעומת התפיסה הרווחת שגבורה מתבטאת בפעולה אקטיבית בתקיפות ובעוצמה, הגישה היהודית גורסת שגבורה מתבטאת לא בעוצמת שרירים ולא בהפגנות כוח, אלא דווקא בגישה של איפוק וריסון ובשליטה מרבית על כל הרצונות והיצרים. כדרך שנאמר: "איזהו גיבור שבגיבורים? זהו הכובש את יצרו, שנאמר (משלי טז, לב): 'טוב אֶךְךָ אֶפְיִם מִגְבוֹר, וּמְשַׁל בְּרוּחוֹ מִלֶּכֶד עִיר' " (אבות דרבי נתן, כג, א). מי ששולט ביצרו, שומר על איפוק וכובש את כעסו – עדיף על מי שמנצח אחרים, שכן הוא מונע מן הכעס לשלוט בו ופועל מתוך שיקול דעת ומחשבה.

פסקה ח מובן שהתחום הרחב ש"בין אדם לחברו" דורש מן האדם גבורה נפשית רבה כדי לשמור על יחסים תקינים בין הבריות. אדם ניכר בכעסו. יש מי שמול נחשול הכעס המציף אותו מרים ידיים ונכנע, ויש מי שעל לשונו מצויה התגובה החריפה לענות מייד לזולת ולשלם לו כגמולו.

אולם יש מי שבשעה כזאת מוכיח גבורת נפש לעמוד בפרץ ולמשול ברוחו, גם אם הזולת פגע בו בצורה קשה. אם למרות הכול הוא נמנע מתגובה, ושומר על איפוק מול הזולת, אפשר שאנשים יראו באיפוק זה חולשה, אולם דעת תורה גורסת שזהו ביטוי כביר של גבורה.

פסקה ט גבורת הנפש שבכבישת היצר מניבה תוצאות מבורכות. מבחינה חברתית התנהגות של איפוק והבלגה בונה חברה מתוקנת, שבה ישררו יחסי אנוש מתוקנים. גם אם התגלעו מחלוקות ומריבות בין בני אדם, אם נוקטים דרך התנהגות של גבורה נפשית כזאת, המחלוקות עשויות להיעלם. הישג זה הוא גדול פי כמה מכל נקמה אפשרית. על כך נאמר: "איזהו גיבור שבגיבורים? ...מי שעושה שונאו אוהבו" (אבות דרבי נתן, שם).

פסקה י לא זו בלבד שצורת התנהגות זו תורמת לבניית חברה יהודית מתוקנת כרצון הבורא, היא משתלמת גם לפרט. המציאות מוכיחה שאומנם בטווח הקצר נראה שהאדם יחוש ניצחון כשישיב לזולת מנה אחת אפיים על הפגיעה שפגע בו, אולם בטווח הארוך הוא עשוי לחוש עצמו הרבה יותר מאושר, אם יצליח להתאפק.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מס' 75282

מאמר ב

גבורה צומחת בנפש

מאת הרב משה פרייס*

פסקה א על שבירת הלוחות אמר משה רבנו: "וְאַתָּפֶשׂ בְּשֵׁנֵי הַלְּחֹת וְאַשְׁלֹכֶם מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי וְאַשְׁבְּרֶם לְעֵינַיִכֶם" (דברים ט, יז). על כך נאמר בגמרא: "אמר ר' יוחנן: אין הקב"ה משרה שכניתו אלא על גיבור ועשיר וחכם ועניו... גיבור דכתיב: 'ואתפש בשני הלוחות... ואשברם'... הלוחות אורכן שישה ורוחבן שישה ועוביין שלושה" (נדרים לח, ע"א).

פסקה ב מכאן משמע שהגבורה הנדרשת לנביא היא גבורה פיזית. הדבר תמוה מאוד: וכי מה עניין כוח פיזי לנבואה? איך יעלה על הדעת שהצטיינות כזאת היא תנאי להשראת השכינה?

פסקה ג אם נבין את משמעות המושג "גיבור", נבין גם את הקשר שבין גבורת הגוף לגבורת הנפש. "גיבור" אינו ניגוד ל"חלש", אלא ניגוד ל"עצל". מיהו עצל? אומר לנו החכם מכל אדם: "עַל שְׂדֵה אִישׁ עֵצֶל עֵבְרָתִי וְעַל כָּרְם אָדָם חֶסֶר לֵב" (משלי כד, ל). העצל הוא מי שאינו שם לב, ה"לא אכפתניק". הוא דוחה, מזניח, אינו מנסה, אינו משתדל. לעומת זאת גיבור הוא האדם שאינו נרתע מן הקושי, שאינו מתייאש, שאינו אומר לעצמו: "בין כה וכה לא אצליח". במובן זה אין הבדל בין שמדובר במישור הפיזי, בין במישור הנפשי. העצלות והגבורה הן כוחות בנפש. אין מדובר בהיקף השרירים, באימון גופני. אלא מדובר במידת הנכונות וההתמסרות לעשות את מה שנדרש לעשות.

פסקה ד משה רבנו הצליח לשבור את הלוחות לא משום שהיו לו יכולות פיזיות רבות. הוא הבין שזה מה שדרוש – ולא חשב אפילו לרגע אם הוא מסוגל לעשות זאת, אם כוחו הגופני מתאים לכך. הוא עשה, וה' עזר לו.

פסקה ה את הגבורה הצומחת בנפש לומדים גם מיעקב אבינו. אנו מזכירים את גבורתו של יעקב אבינו בתפילת הגשם (נוסח אשכנז): "יַחַד לֵב וְגַל אֶבֶן מִפִּי בְּאֵר מַיִם". גם כאן מתעוררת התמיהה: האם גדולתו של יעקב היא שהיה בעל כוח? האם לא מצאנו ביעקב זכות אחרת מלבד יכולתו להרים אבן? אלא שגם כאן אין עניין של גבורה גופנית אלא גבורה הנפשית, גבורת הלב, נותנת לאדם את היכולת לשלוט בכל הכוחות הגלומים בנפשו, ובכללם – גם בכוחות הגופניים. בידי היכולת להחליט באיזו תכונה להשתמש ואיזה כוח פנימי לממש.

פסקה ו יעקב אבינו לא היה גיבור יותר מזולתו, אלא שהוא ייחד את ליבו – בכל ליבו ומאודו רצה לגמול חסד עם הבריות, ובזכות זה באו לידי ביטוי כוחות טמירים הטמונים בו. בעזרת כוחות אלה הוא הצליח לעשות את הבלתי אפשרי – גלילת האבן מעל פי הבאר.

* מעובד על פי הרב פרייס, מ'. **מזקנים אתבונן**, ה, עמ' 32-33; ב, עמ' 189-191.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מס' 75282

פרק ראשון: הבנת הנקרא (60 נקודות)

בפרק זה ענו על כל השאלות 1-9.

הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. לפניכם ארבע טענות ממאמר **א** – אחת מהן היא טענת הכותב, והשאר הן טענות שהכותב מתמודד איתן.

(1) גיבור הוא מי שמסוגל להתגבר בקלות על יריבים.

(2) גיבור הוא מי שמתאפיין בגבורה נפשית פנימית.

(3) גבורה חייבת לבוא לידי ביטוי בפעולה ובעוצמה.

(4) איפוק וחוסר תגובה כלפי הזולת מבטאים חולשה.

א. הקיפו את טענת הכותב. (3 נקודות)

ב. בחרו באחת מן הטענות שלא הקפתם בסעיף א.

העתיקו אותה, וכתבו מהי תגובתו של כותב המאמר על הטענה שהעתקתם. (5 נקודות)

2. במאמר **א** הכותב מתייחס לשני תחומים שבהם דרושה גבורה נפשית.

א. כתבו את שני התחומים. (4 נקודות)

ב. כתבו את התוצאה של התנהגות בגבורה בנוגע לכל אחד מן התחומים שכתבתם. (6 נקודות)

3. בשני המאמרים **א**–**ב** נמנים מאפיינים של גיבור.

כתבו מאפיין אחד המשותף לשני המאמרים. (4 נקודות)

4. לפניכם ציטוט ממאמר אחר של הרב פרייס, כותב מאמר **ב**.

”הגיבור האמיתי יכול להרשות לעצמו להמתין. לא ”בוער” לו, כי הוא יודע שלא ייקלע לעולם למצב שלא יוכל לנצח את אויבו... לכן דווקא ההיסוס, דווקא ההמתנה – במידה שהם מכוונים (=שנעשים במכוון), הם אות לגבורה שאין למעלה הימנה...”.

האם הרב פרייס, כותב מאמר **א**, היה מסכים עם עמדה זו? נמקו את תשובתכם. (6 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מס' 75282

5. כותב **מאמר ב** מזכיר במאמרו שני אירועים – שבירת הלוחות בידי משה רבנו וגלילת האבן מעל פי הבאר בידי יעקב אבינו.

א. שני אירועים אלה מעוררים תמיהה אצל כותב המאמר.

נסחו (בהכללה) את התמיהה. (4 נקודות)

ב. (1) מהי התשובה של כותב המאמר על תמיהה זו בנוגע לכל אחד מן האירועים?

(2) כתבו מהי המסקנה של כותב המאמר משני האירועים האלה.

(8 נקודות)

6. א. "חז"ל **מעלים על נס** את שומרי השביעית" (מאמר א, פסקה א).

מהי משמעות הצירוף "מעלים על נס"? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- מתעלים למדרגה רוחנית גבוהה.
- משבחים ומהללים אדם או מעשה.
- קובעים שאירוע מסוים הוא יד ה'.
- שומרים את דבר ה' ומתנהלים על פיו.

ב. "...להימנע מן הפיתוי ולהיות נכון לשאת בכל נזק ולשלם כל מחיר, ובלבד שלא להיכשל באיסור".

(מאמר א, פסקה ו)

מהי משמעות המילה "נכון" במשפט זה? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- צודק ואמיתי
- מתוקן ומסודר היטב
- מוכן ומזומן
- ראוי מבחינה מוסרית

ג. "התגלעו מחלוקות" (מאמר א, פסקה ט).

מהי משמעות המילה "התגלעו"? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- נפתרו
- החריפו
- נמנעו
- פרצו

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ו, מס' 75282

7. "האדם יחוש ניצחון כשישיב לזולת מנה אחת אפיים על הפגיעה שפגע בו" (מאמר א, פסקה י).
מהי משמעות הביטוי "להשיב מנה אחת אפיים" בהקשרו במשפט? הקיפו את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- להגיב בתקיפות
- לחזור על התשובה פעמיים
- לקבל את הביקורת
- להתעלם מן הפגיעה

8. "מי שניחן בגבורה פיזית בלבד, אינו זכאי לשאת את התואר גיבור" (מאמר א, פסקה ב).
לפניכם משפטים שחסר בהם הפועל.
כתבו את הפועל ניחן בכל משפט שבו מתאים לשבץ אותו על פי משמעותו במשפט המצוטט. (4 נקודות)

- א. התלמיד _____ על מאמציו הרבים וקיבל תעודת הצטיינות.
- ב. המורה _____ בסבלנות רבה והסביר לתלמידים את החומר שוב ושוב.
- ג. הילד _____ בפחד עמוק משינויים, ולכן התקשה להשתלב בקבוצה.
- ד. מנהיג אמיתי הוא מי ש _____ בכושר שכנוע ובכריזמה.
- ה. החוקר _____ בזיכרון פנומנלי של פרטים רבים.
- ו. לרגל החג האסיר _____ ושחרר לביתו.

9. "גבורת הנפש... מניבה תוצאות מבורכות" (מאמר א, פסקה ט).
מבין המילים שלפניכם, הקיפו את המילים שיכולות לבוא לאחר הפועל "מניב". (4 נקודות)

מאמצים, רווחים, החלטות, פירות, כישלונות

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"